

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

<p>NIONDE ÅRG. No 38</p>	<p>Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:— I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—</p>	<p>UTKOMMER ALLA ONSDAGAR Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.</p>	<p>Annonspris enligt överenskom- melse. För längre annonse- ring beviljas rabatt.</p>	<p>22 sept. 1926</p>
----------------------------------	--	--	---	--------------------------

Birkas lantbruk åren 1921—1926.

Medan Birkas folkhög- och lantmannaskola utsänt 6 årgångar av elever har skolans lantbruk först i år tilländalupit en 5-årsperiod. Bokföringen börjar med 1 maj 1921. Inventarieförteckningen för den dagen upptager:

150 pud hö (5 lass)	15000 Emk.
30 lass gödsel	600 „
döda inventarier	2000 „

Sma kapitalvärde 17600 Emk.

Det var vad som fanns att börja med. För samtidigt anskaffat utsäde spannmål och potatis gjordes omedelbart en skuld för 84.050 Emk. Och då hade man ej än djur eller redskap. Genom överenskommelse med hr. W. Gottkampf, som förut innehaft Nuckö prästgård å arrende, blev Birkas i tillfälle att under 1 året låna — mot hyresersättning en del redskap och djur, alltså även hästar och kor. Först vid S. O. V:s styrelsesammanträde i Birkas den 1 april 1922 beslutades om inköp av de lånade inventarierna. Skuldsumman härför, 270.000 Emk., har först föregående år kunnat slutlikvideras.

Den 30 april 1922 var kapitalbehållningen 188.990 Emk. Den 30 april 1923 hade stigit till 440.865. Emk., 30 april 1924 till 720.654 Emk. och år 1925 (efter vissa avskrivningar) till 842.214 Emk. Den 1 maj 1926, alltså 5 år efter tillträdet, var det bokförda inventarievärdet 1.137.826

Emk. och skuldsumman 169.200 Emk., d. v. s. en kapitalbehållning av 968.626 Emk. De anförda siffrorna säga något om utvecklingen. Intressanta som jämförelse äro även produktions- och inkomst-siffrorna. Vid första mätningen av mjölken, den 5 maj 1921, erhöles från 6 kor 21 liter mjölk pr. dag. Hela bokförda mjölmängden för första året, 1 maj 1921-30 april 1922, var 8023 liter eller 6418 stp. Den bästa kon hade då lämnat 1156 stop och den sämsta 414 stop pr. helt år. Senaste bokföringsåret, 1925—1926, var mjölksumman 24.605 stop. Medelmjölkningsen pr ko och år var då 2050 stop. Bästa kon lämnade 2967 stop (ca 3600 liter) och densämsta (en kviga) 1425 stop mjölk pr. år.

Dessa framsteg ha inte kommit av sig självt. Böcker och korrespondens berättar mycket om de nästan otroliga svårigheter av ekonomisk art, som lantbruket, liksom skolan i sin helhet, haft att kämpa med. De förtälja om min företrädare, agronom Erik Greens, många hänvändelser till enskilda, firmor och institutioner i Sverige med bön om hjälp, om hur han, i samarbete med S.O.V:s styrelse och städse uppmuntrad av rektor Kaleb Andersson, med stor energi lyckats steg för steg öka och förbättra inventarier och djurbesättningen. Genom Riksföreningen och professor Vilh. Lundström, Göteborg, erhöles den första stora hjälpen. Med storar-

tade gåvor av nya inventarier ha firmorna Söderberg & Haak, Stockholm, A—B. Arvika-verken och Norrahammars Bruk m. fl. visat sin förstäelse för Birkas uppgift. Professorerna Sjöström och Timberg, Ultuna, samt rektor Danell, Upsala, gävo agr. Green rådgivande och stödjande hjälp vid hopbringande av inventarier m. m. i Sverige.

Brev och handlingar berätta dock ej enbart om mödor och sorger. Hopp och förtröstan om framgång skymtar ofta fram. Och genom allt lyser optimismen hos S.O.V:s ledare, ordf. H. Pöhl och sekr. N. Blees. Rätt ofta här även kommit en välgörande uppmuntran från allas vår Farbror Svenske (Joel Nyman) på Ormsö.—Ja denna lunta av böcker och korrespondens är som en intressant bok, vilken rymmer mycket av sorg och glädje, hoppfullhet, redlighet och en god vilja.

Med sorger och svårigheter är det f. ö. långt ifrån slut än. Mycket behöves än av inventarier. Byggnaderna ha förbättrats, förra året bl. a. genom restaurering av tröskria och häststall och i år genom inrättad gödselstad och urinbrunn samt centering och inredning i ladugården, men ännu äro byggnaderna för bristfälliga för en lantbruksskola och för ärandet av det svenska namnet. Sålunda kommer det sig, att uppkommande överskott alltjämt än behöves för grundförbättringar, inventarier och byggnader. Det

må nämnas, att jordbruket dock redan förmått ge något ekonomiskt stöd åt skolan. Så har t. ex. under år 1924—1925 i naturprodukter och kontant lämnats ett bidrag till lärare- och skolhushåll av 50000 Emk. och under 1925—1926 ett bidrag av 90.000 Emk. Folkhögskolan och elevhushållet har senaste bokf.-året för varor (och hästdagsverken) debiterats 169.090 Emk., vilket belopp till större delen ersatts med understöd från skolans kassa för byggnadsreparationer och inventarieanskaffning.

Sedan nu nytt kontrakt, för 12 år, erhållits å jord och byggnader och dessutom en utökad ängs- och betesmarksareal erhållits (hela arealen nu ca 90 dessj., varav 28 dessj. åker), från estniska staten, kan Birkas — trots allt som än felar — med ökad tillförsikt och trygghet se framtiden an. Men målet: att få Birkas jord, byggnader och lantbruksdrift i skick, som kan vara till mönster och lärdom för Estlands-svenskarna och tjäna som ett gott, svenskt exempel för Estlands-svenskarna — detta mål får ej släppas. Närmast gäller det, enligt min mening, att få djurstallarna helt i ordning och att få jorden dikad. Mätte det lyckas att få medel till dessa arbeten! Kanske skall nämnda målet vara nära, då nästa 5-årsperiod gått till ända. Jag vill innerligt hoppas det.

Emil Adalberth.

“Sången ädla känslor föder. . .”

I alla tider har sången innehaft en framstående plats i olika folks kulturliv, och det kan icke förnekas, att den ännu spelar en viktig roll vid kulturens förädling.

Var och en torde någon gång hava erfarit en mäktig känsla vid åhörandet av någon underbar sång. Det finnes knappt någonting annat, som griper en människas väsen så djupt som sången. Den kommer alla strängar i själens djup att dallra; även sådana, om vilkas förefintlighet vi icke förut haft någon aning. Sången är den mäktiga hävstång, som lyfter även de tyngsta bördor och bekymmer; den förädlar en människas tankar och kommer henne att bannlysa allt simpelt och lågt.

Sången är en mäktig tröstare, men den “anklagar även och spörjer.” Den anklagar oss där- för, att vi icke äro sådana vi

borde vara, därför att vi icke äga den fasta tillförsikt, den viljans fasthet, den tankens renhet och känslans djup, som äro nödvändiga förutsättningar, för att vi skola reda oss i alla livets skiften och prövningar. Den spörjer oss allvarligt, om vi tro, att vi äga tillräcklig dådkraft att var- samt handha fäderneärvda skatter och kraftigt förkovra dem. Den spörjer oss, huruvida vi gjort, vad på var och en av oss ankommer samt vad vi underlåtit. Den upp- fordrar oss även till självrann- sakan och till att vara värdiga söner och döttrar av hugstore fäder.

Ultimus.

Från Runö.

Den 21 aug. kl. 3 e. m. voro alla bönder på Runö under ord- förändskap av länsmannen Drejer samlade på länsmansgården för omröstning angående land- skiftning, och nästan alla bönder utom elva röstade för landskift- ningen.

Natten mellan den 21 och 22 augusti strandade segelfartyget “Capella,” Reval, på Runö, nord- väst om ön. Det var en förskräck- lig storm med regn, så att man inte kunde se fyren eller land. Fartyget var lastat med zement, kom från Danmark och skulle till Riga. Besättningen, däribland en från Nuckö, Edvard Dyrblom, lyckades komma i land. Det stor- made ända till den 28 aug., då stormen något minskades. Dagen därpå syntes intet mer av farty- get än masterna och relingen.

Den 24 aug. kl. 6 e. m. hölls ett jorabruks föredrag av agro- nom Adalberth på prästgården, ett sådant vackert tal som Runö ej förr hört, och vi bringa här- med agronom Adalberth vårt varmaste och hjärtligaste tack för hans vackra men enkla tal, som vi ha mycken nytta av.

I. Österman.

Revals svenska kyrkokör.

Måndagen den 27 dennes kl. 7 e. m. vidtaga Revals svenska kyrkokörs sångövningar. Alla med- lemmar i sångkören bedjas god- hetsfullt infinna sig.

Folkomröstning i början av 1927.

Socialisterna ha tagit initiativ till folkomröstning genom att

samla 500 underskrifter, därav 338 av Revals statistiska byrå. Socialisterna presentera nu de erhållna 500 underskrifterna till Riksdagens styrelse, som i sin ordning sammanställer texten för samlande av 25,000 underskrifter för en blivande folkomröstning — samtidigt betala socialisterna 50,000 mark i pant, som åter- betalas, om 25,000 röster kunna samlas. Efter 2 månader måste 25,000 röster för en folkomröst- ning ha samlats och därefter vidtaga de egentliga åtgärderna för en folkomröstning, som riks- dagsvalen I så fall skulle folk- omröstningen bli redan i februa- ri eller mars 1927. Omröstning- en skulle gälla frågan, huruvida ersättning skulle betalas eller icke betalas till godsägare för avhän- dade gods. Lyckas socialisterna — vilket också är möjligt — få ett tillräckligt antal röster för att ersättning icke skall betalas, så blir det nog strax också därpå nya riksdagsval.

Estlands bank sänker ränte- summan. Från och med den 1 oktober komma de hittills gäl- lande räntesummorna vid Est- lands bank att sänkas för lån- tagare. För vaxel å tre måna- der blir räntan 8 $\frac{1}{2}$ % (föret 10 $\frac{1}{2}$ %). För vaxel över 3 månader 8 $\frac{1}{2}$ % (föret 10 $\frac{1}{2}$ %). För konto-korrent- lån 9% (föret 11 $\frac{1}{2}$ %). Naturligt- vis kommer också räntan å lö- pande räkningar att sänkas.

Arbetarnas lönereglering. En- ligt överenskommelse med ar- betsgivare har man lyckats upp- nå överenskommelse dem och arbetare emellan angående arbe- tarnas löneförhöjning. Enligt den- na överenskommelse fastställes lönen för textilarbete för män till 18, 75 och kvinnor till 16, 25 mark per timme. För alla andra arbeten blir lönen 21 och 19 mark per timme.

Nyprotestantismen erkännes icke. Som bekant, ha kyrko- herdarna Kuljus och Tallmeister väckt mycket uppseende med sin nyprotestantiska lära. Pastor Kul- jus blev tidigare redan av Kon- sistoriet utesluten ur det Luther- ska samfundet, nu ha några av prästerskapets representanter med en offentlig skrivelse anhållit även om kyrkoherdens vid Re- vals Helgeandskyrka, Th. Tall- meister's, uteslutande ur detta samfund. Huruvida detta lyckas

Tallmeister har många anhängare — är ännu icke bekant.

Höstens stormar ha krävt många offer. På Svorbe udde, Ösel, ha 5 fiskare drunknat. Även till Rågö och Wormsö stränder ha segelbåtar utan manskap kastats, vilket visar att manskapet gått under. Tyska motorseglaren "Freys" manskap fick lämna sin båt på Svorbe grund och själv resa hem.

Ado Birk blir jordbrukare. Enligt rykten blir den "kloka diplomaten" Ado Birk jordbrukare i Ryssland. Han har vänt sig till de ryska myndigheterna med anhållan om ett landställe i Syd-Ryssland, vilken anhållan också av allt att döma kommer att beviljas.

Briand och Stresemann ha enats i flere frågor. Briand och Stresemann ha haft ett sammanträffande i Thoiry. Vid överläggningarna, som voro mycket hjärtliga, sökte de utfinna medel för en lösning i de undertecknade fördragens anda av samtliga problemen, som intressera de båda länderna, och sammanjämkade respektive synpunkter beträffande en allmän lösning. Ministrarna beslöt till sina regeringars godkännande överlämna de förslag, till vilka de kommo vid överläggningarna.

"Sekreta konferensen" i Genève. Från Genève telegraferar Berliner Tageblatts specialkorrespondent den 13 dennes: Med anledning av uppgifterna i sovjetpressen, att i Genève hemliga rådplågningar skulle äga rum mellan de baltiska staterna an-

gående deras underhandlingar om avslutande av säkerhetsfördrag med sovjetregeringen, meddelas från dessa staters sida: faktiskt äga privata meningsutbyten rum angående de underhandlingar, som de baltiska staterna och Polen sedan någon tid föra med sovjetunionen. Men detta meningsutbyte har ingalunda antagit karaktärna av förhandlingar.

"Målet för Polens politik en permanent rådsplats." Den polska tidningspressen anser att tilldelandet av en treårig plats åt Polen i Folkförbundet jämte rätt till återval utgör ett erkännande av Polens rätt till en fast representation inom Folkförbundet. Vidare framhålles att målet för Polens politik kommer att vara att erhålla en permanent plats i rådet. De senaste valen utgöra också ett steg i riktning mot förverkligandet av detta mål. Även oppositionstidningarna erkänna med hänsyn till de Genève vunna resultaten att Polens auktoritet på det internationella området hävdats och erkänna effektiviteten av den nuvarande regeringens politik på de internationella förbindelsernas område.

Svensk prinsessa Belgiens blivande drottning? Vid upprepade tillfällen har ryktet berättat, att prins Carls dotter, prinsessan Astrid, stod i beredskap att förlova sig, och såväl Englands som Norges tronföljare ha nämnts i detta sammanhang. Nu meddelas med anspråk på tillförlitlighet, att prinsessan Astrid de närmaste dagarna skall å Stockholms slott elektera sin

förlovnung med kronprins Leopold av Belgien samt att kronprinsen jämte belgiska drottningen anlända dit inom kort.

St. Mikaelsskyrkan.

Söndagen d. 26 sept.
Gudstjänst kl. 11 f. m.
söndagsskola kl. 12.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:
S. Karja tän. 9.

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET

FREDR. WAGNER
STOCKHOLM

VASAG. 48.

Semestern bör tillbringas i

DALARNE

Där finner man vila och ro i en härlig svensk natur med hög och stärkande luft.
Snabba och bekväma förbindelser över
Bergslagsbanan.

Stadshotellet Västerås
rekommenderar sina nyreparerade
Resanderum, Matsalar, Kaféer,
Klubbrum och Festväning
Vördsamt C. STOMBERG.

KUSHÄLLSSKOLAN MARGARETA
NORRKÖPING
REKOMMENDERAS

GÖTEBORG
K Ö P
OLOF ASKLUNDS
BRÖD.
Det är bäst.

ENGELTOFTA PENSIONAT OCH VILGHEM

öppnas den 1 maj
Beställ rum i tid. Prisuppgifter
och närmare upplysningar beredvrigt
på begär. *Begär prospekt.* Flie-
ken HILMA JOHANSSON, Geför,
Rt. 3822.

STADSHOTELLET
I STRÄNGNÄS
REKOMMENDERAS
FULLSTÄNDIG SPRITSERVERING

Grand Hotel
LUND
Rekommenderas

Hotell & KÄLLAREN TENNSTOPE
Stora Vattugatan 8, Stockholm.
Hotellens tel.: Norr
Norr 5572 Norr 5573 **God mat.**
Billiga rum. Riks 5980
Restaurantens tel.: Norr 7812.

BRICK HAKONBOLAGETS LUXUSKÄFFE!

HOTELL EXCELSIOR
Birgerjarlegatan 35, Stockholm
(K. F. U. Mis hus)
Rikstelefon o. telegramadress:
EXCELSIOR
Stockholmstelefon 98 27.

Växiö Stadshotell
57 stycken gedigna och propra resanderum, pris från kr. 3.75—6.50. Fullständiga spritättigheter. Elegant konditori. Musik dagligen. Bilgarage och bensindepot. Goda vägar och vackra omgivningar för bilister.
Telefon: NAMNANROP

Centralrestauranten LANDSKRONA rekommenderas

TURISTGÅRDEN HVEN
rekommenderas.

Järnvägsrestauranten, Malmö
i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron
Fullständig restaurantrörelse.
Smörgåsbuffé- Konditordelning

STUREHOF
Adelgatan 13, Malmö. Telef. 12 53.
1sta klass Restaurant.
Billigaste och bästa frukostställe.
Middagar från 1—6.3 rätter kr. 2.—
Populära souper från 6—11 e. m.,
Välagad husmanskost.

Restauranterna
MALTA, KVARNEN och VIKINGEN.
Hälsingborg
Rekommenderas!

FRIMURAREHOTELLET
ESKILSTUNA
MATSALAR & CAFÉ
Trevliga rum fr. 5 kr.
REKOMMENDERAS

BIERSTUGAN I SPÅNGBACKEN, Norrköping.
Rekommenderar sina väl tempererade maltdrycker.

RYLANDER & RUDOLPHS
FABRIKS A.-B.
Henriksdal, Sverige
Tel.-adr. "Rudolphs". Rt. 440 & 14440
Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

AXEL HELLGREN'S
SKRÄDDERI
SIGTUNAGATAN 11, STOCKHOLM
REKOMMENDERAS
TEL. VASA 4416. VASA 469.

STENS SKOÄFFÄR
Strängnäs
bästa inköpskälla för skodon av alla slag.

ELEKTRISKA MASKINER,

TRANSFORMATORER
OCH APPARATER

ASEA

VÄSTERÅS

ELEKTRISKA MASKINER,

RESTAURANT SKANDINAV, SKÖFDE
REKOMMENDERAS
Billiga priser. Spritättigheter.

Smedjebackens Hotell
Öf- och vinrättigheter. Propra rum. Lämpl. uppehåll för bilister. Garage. 4 tim. järnvägsresa från Stockholm. OBS! Naturskön bätra Stockholm — Smedjebacken.
Telefon: Kontoret 1. Res.-rum 9. Innehavare: E. OLSSON.

AKTIEBOLAGET
PRIORVERKEN
Norrköping
Telegramadr: PRIORVERKEN
Byggnadssmidan & Träskruv.

Större och mindre
Skogsparker på rot
såväl som
sågtimmer
köpes kontant av Säfveåns
A. B. Göteborg

DANNEMORA Cirkulärsågar, Ramsågblad, Timmer- och Fällningsågar, Maskinhyvelstäl och Maskinknivar vinna tack vare Dannemora-stålets förtjänstfulla egenskaper och det omsorgsfulla arbetet rykte över hela världen.
Kort leveranstid. Infordra offert.
Gimo-Österby Bruks A.-B., Österbybruk

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att
PIX-PASTILLER

finas överallt.
Säljas i askar à 25 och 50 öre.
Emsamtillverkare:
PIX Aktiebolag, Gävle

BESÖK JÖNKÖPING

Arvid Nordell
Juvelerare
Hospitalgatan 12 NORRKÖPING
Tel. 5246
Matsilver, Ringar, Guld- & Silvervaror. Presentkort och Hedersgåvor.
Order till landsorten expedieras omgående.

Den, som är förståndig att ej låta sig dåras av allt utlänskt köper alltid svenska varor. En gammal väikänd firma lämnar alltid köparen bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta för sina penningar.

Våra tillver ninger:
SALUBRIN
SPRITÄTTIKA
AROMA ÄTTIKSPRIT
Eau de Cologne:
Extrait Double **CARITA**
Extrait Quadruple **DELILA**
Hårvatten: Lotion **GAMBO**
Lavendelvatten: Extrait Triple **GARITA** äro var i sitt slag marknadsens yppersta och därutill billigaste fabriker. Därför garanterar
A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.

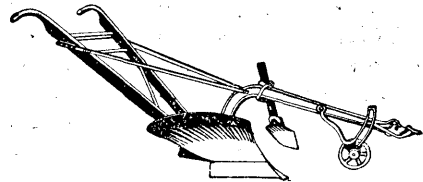
Olof Almér
Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

AKTIEBOLAGET J. E. ARNDT
HUDIKSVALL
Angbåtsexpedition, Befraktnings-skeppsmåleri, och Speditionsaffär.
Lager av kol och Byggnadsmaterialer.

Rikstelef.: 245, 287, 325.
Telegrafadr.: Arndtbolaget

MILITÄR EKIPERINGS A.-B. (MEA)
Hamngatan 3A
STOCKHOLM Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

Svenskar i
Balticum
köp vid behov
LANTBRUKS-REDSKAP
från

NORRAHAMMARS BRUK
Norrahammar, Sverige.
Representanter:
A/G. Osta, Reval,
Ökonomische Gesellschaft Lettischer Landwirte,
Riga.

SVERIGES VACKRASTE TURISTLEDER
GÖTEBORG — STOCKHOLM genom **Götakanal**
STOCKHOLM — JÖNKÖPING

ÅNGF.-AKT.-BOL. GÖTAKANAL
GÖTEBORG

THORSVIKS
TOALETTPAPPER
NORRAHAMMAR

Hj. Söderlings Bageri
Eskilstuna
Specialité: Sundhetsbröds-
tillverkningar.

Gustaf Sjöbergs
Konditori, Gävle,
Norra Rådmansgatan 10
Rekommenderas

Aug. Löfgrens
Frukt-, Grönsaks- & Blomsteraffär
rekommenderas.
Blommor & Kransar
Guldmedalj 1901 GÄFLE Telefon 123

Malte Svenbecks BLOMSTERHANDEL
Fyrstorget 10, UPPSALA.
Begravningskransar.
Daglig tillförsel av friska BLOMMOR.
Telefon 103.

OLSSON & MELINS
SKOFABRIK
Rekommenderar sina tillverkningar av
finare
randsydda **Skodon**
Sliitstark vara — Goda passformer
ÖREBRO Södermalmsallén 52—54
Telefon 1762

Aktiebolaget
Nyborgs Yllefabrik
NORRKÖPING
Tillverkning av finare
HELVLLEVAROR
Telefon 641

Stadshotellet i Vimmerby
Innehavare: HILDA PETERS
REKOMMENDERAS
Post- och telegramadress:
Stadshotellet, Vimmerby.
Telefon: Vimmerby 6, 14.
15 rum med 30 bäddar.

BESÖK VÄXIÖ

Järnvägshotellet
i **KRYLBO**
rekommenderas.

De Förenade Spetsfabrikernas
Försämningslokal

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203
Specialaffär för Spetsar och Broderier.
— Rikt urval av Vadstenaspetsar. Motiv
och Krugar. Beställningar å linneut-
styrsisar. Order till landsorten expedieras omgående.

Svenska Bomullsflaggor
till utlandet direkt från fabriken
inom Sverige genom handlande
branschen.

Gefle Manufaktur A.-B.,
STRÖMSBRO

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med
GYTTORPS
JAKTPATRONER

TILLVERKARE:
NITROGLYCERIN AKTIEBOL.
Stockholm 16

Hushållsskolan Margaretas
matsalar
FESTVÅNING OCH BUTIK
REKOMMENDERAS
KLOSTERGATAN 11 ÖVEBRO
TEL. 1870 & 1750